

CELE PROJEKTU

Tworzone w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie WIRTUALNE MUZEUM DRZEWORYTÓW LUDOWYCH - www.drzeworyty.eu - będzie odpowiedzią na potrzebę uzupełniania i zapewnienia szybkiego dostępu do wiedzy o obiektach rozproszonych i dotąd mało poznanych.

Na drzeworyty ludowe w Polsce uwagę zwrócono na przełomie XIX i XX w. Wówczas jednak badacze w niewielkim stopniu interesowali się samymi twórcami, warsztatami oraz historią zjawiska. Bardziej koncentrowali się na poszczególnych dziełach, ich ikonografii oraz cechach stylowych. W prostocie drzeworytów dostrzegali głównie niezwykle walory estetyczne i artystyczne. Pierwsze opracowania bazowały na niewielkiej grupie obiektów, te zaś dodatkowo uległy częściowemu rozproszeniu po 1945 roku. Już w 1948 roku Józef Grabowski – historyk sztuki, muzealnik i twórca Państwowego Instytutu Badania Sztuki Ludowej w Warszawie – zwracał uwagę, że wciąż *„stoimy przed pełną pracą krytycznego opracowania i klasyfikacji posiadanego materiału oraz umiejscowienia go w czasie i przestrzeni, co dopiero umożliwi bardziej syntetyczne ujęcie i wypowiedzenie o nich ostatniego słowa”*.

Od tego czasu do dziś stosunkowo niewiele się zmieniło. Próbą całościowego podejścia do tematu była największa dotąd wystawa polskich drzeworytów ludowych zorganizowana przez Muzeum Etnograficzne w Krakowie w 1970 roku w ramach III Międzynarodowego Biennale Grafiki oraz towarzyszącego jej Międzynarodowego Sympozjum poświęconego temu zjawisku. Niestety wysiłek ten nie przełożył się na kontynuację prac w znaczącej skali. Po roku 1970 pojawiły się głównie pojedyncze opracowania wybranych obiektów.

Do dziś wciąż niewiele wiemy o historii zjawiska. Dzieje warsztatów i pochodzenie klocków oraz odbitek nadal budzą pytania. Wielu z autorów pozostaje bezimiennymi, bądź znamy tylko ich inicjały, a część z zabytków ludowego drzeworytnictwa dopiero czeka na opracowanie, którego nie sposób przeprowadzić bez szerokiej kwerendy terenowej i współpracy wielu instytucji. Tymczasem współczesne technologie tworzą znakomite możliwości, by wiedzę o polskich drzeworytach ludowych zgromadzić, trwale udokumentować, udostępnić i wprowadzić w obieg współczesnej wrażliwości.

Dlatego nadrzędnym celem projektu jest stworzenie bazy pozwalającej na systematyzację rozproszonej wiedzy o tej dziedzinie sztuki ludowej oraz jej nieustającą aktualizację. Da to podstawy do pogłębionych badań naukowych i działań konserwatorskich. Instytucje i osoby zajmujące się dokumentacją, upowszechnianiem i ochroną dziedzictwa kulturowego otrzymają narzędzie szeroko rozumianej współpracy. Można mieć nadzieję, że wymiana wiedzy i doświadczeń osób zainteresowanych tą dziedziną sztuki doprowadzi nie tylko do powstania nowych opracowań, ale i odnalezienia nieznanych dotąd zabytków.

Wirtualne Muzeum Drzeworytów Ludowych chciałoby także dotrzeć do nowych środowisk zarówno na płaszczyźnie edukacyjnej i medialnej. Jego nadrzędnym celem jest ukazanie w nowy sposób nieprzemijającej wartości drzeworytów ludowych jako źródła fascynacji artystycznych i badawczych.